

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menabile pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Nr. 4795. Plen.

Publicațiune oficială.

Sinodul arhidiecezan în ședința de la 27 Aprilie 1905 sub numărul 8 a luat următorul conclud:

Comunele bisericesti astăzi ingremiate la protopresbiteratul Orăștiei: Almașul-mare Brădet, Almașul-mare Ioseni, Almașul-mare Soseni, Almașul-de-mijloc, Almașul-mic, Ardeiu, Băcăid, Băcăinț, Balșa cu filia Galbina, Bobelna, Boiu, Bozeș, Bulbuc cu filia Curpeni, Ceru Băcăinții, Cibu, Cigmău, Feredeiu, Folt, Giógiu-de-jos Ioseni, Giógiu-de-jos Suseni, Glod, Homorod Ioseni, Homorod Suseni, Mada, Mermezu, Valeni, Nădăștia, Poiana, Porcurea, Renghet, Steuini, Techerău, Valea Epilor, Valea mare și Void, precum și comunele bisericesti Rapoltul-mare, Rapoltul-mic și Uroi cu filia Carpinis, aparținătoare azi la protopresbiteratul Devei, se constituie într'un protopresbiterat sub numirea: „Protopresbiteratul Giógiului”.

2. Ca sediu al protopresbiteratului se decretă Giógiu-de-jos Suseni.

3. Acastă arondare a protopresbiteratului nou înființat se va pune în lucrare imediat după aprobarea și din partea congresului național-bisericesc.

Acest conclud sinodal se publică în calea acăsta spre știri pentru ca cei interesați să se potă folosi eventual de remediu de drept.

Sibiin, din ședința plenară ținută în 1 August 1905.

Consistoriul arhidiecezan.

Atitudinea naționalităților.

Din informațiuni particulare aflăm, că știrea dată de gazetele magiare despre ținerea unei consfătuiri a deputaților naționaliști din dietă, cu concursul mai multor fruntași, cari nu sunt deputați, și aparțin naționalității române, sârbe și slovace, — este adevărată.

E de regretat, că pe calea acăsta trebuie să aflăm ce fac deputații și fruntașii noștri, cari n'au putut străbate în dietă, și nu pe calea corectă a comunicării lor directe cu zierele române, cari tot așa ca și ei stau în serviciul cauzei naționale române, și au trebuință de informațiuni esacte și autentice chiar și pentru-ca să știe ce atitudine se observe față de presa magiară, care cum prea bine e știut, are obiceiul se întortecheze și se mistifice.

Dacă din conferința acăsta comună a Românilor, Sîrbilor și Slovacilor s'ar putut trimite comunicat ziarelor litografate din Budapesta și Viena, nu înțelegm de ce nu s'ar putut trimite și ziarelor naționaliste române, sârbe și slovace, cari în lătu trebuiau să aibă cunoștință despre cele întâmplate și despre cele hotărâte în conferință?!

Mai ales deputații noștri din dietă ar trebui să nu uite, că intrarea lor în parlament au să o mulțămescă în prima linie presei române, ear' în a doua linie alegătorilor români, cari tot din presa română au să afle că ce fac deputații lor, ear' nu din zierele străine pe cari nu le cetesc.

Premițând acestea, dăm în întregime proiectul de rezoluțiune votat din partea acestei conferințe cu scopul, ca cele cuprinse în rezoluțiune se formeze linia de conduită politică a celor trei naționalități ai căror reprezentanți formează în dietă clubul naționalist, adică: a naționalității române, sârbe și slovace. Spre acest sfârșit fie-care naționalitate va ținea o întrunire mare de alegători, în care rezoluțiunea va fi ratificată. În scopul acesta e convocată deci, — credem noi, — și adunarea electorală română pe 20 Septembrie n. la Sibiin, ear' cea sîrbescă pe 14 Septembrie n. la Neoplanta.

Conținutul proiectului de rezoluțiune e următorul:

„I. Convingerea noastră adâncă e, că adevărată cauză a crizei actuale nu este a se căuta în cestiunile militare, și că acăsta criză nu se potă rezolva prin concesiunea limbei de comandă magiară.

E o curată întâmplare, că criza a izbucnit pe urma cestiunilor militare. Tote raporturile patriei noastre sunt atât de nesănătoase, în cât dacă viitorul apropiat nu va aduce o remediare radicală, în curând ele (raporturile) vor fi pricinuitoarele unor crize mai grave.

Cauza adevărată a crizei politice actuale este situațiunea ce au creat legile fundamentale de la 1867 și mai ales executarea lor, și acea direcție politică, care în lipsa legilor de garanță, respective în urma defectuosității lor, a fost în stare a aduce la cârmă exclusivismul hegemoniei de rassă.

Partidele magiare au trebuit să cedeze mult din pretenșiunile lor originale de la 1867, și pentru acăsta au primit în schimb contra-concesiuni fatale, prin cari au putut să asuprescă în mod arbitrar popóarele de naționalitate nemagiară. Pactul cu Austria s'ar putut sfârși numai cu pagubă pentru Ungaria, fiind că Ungaria s'ar slăbit pe sine însași atunci, când a făcut pactul contra naționalităților, așa dar' în contra majorității propriilor săi locuitori.

E clar deci, că Ungaria va puté să-și amelioreze pozițiunea sa de drept de stat în măsura în care va libera puterea încătușată, adică popóarele de naționalitate nemagiară.

Direcția șovinismului în care progresază de 38 de ani încóce întreaga noastră politică a tîrit patria noastră într'o situație deaștrósă. În tot decursul acestui timp nu s'ar aflat guvern care să fi propus regelui, ca în timpul crizelor să fie ascultați și reprezentanții partidelor de naționalitate. Azi situațiunea generală este atât de gravă, în cât menținerea și pe mai departe a direcției șovinismului trebuie să ducă în scurt timp la catastrofă.

Prin urmare pretindem, ca cestiunea de naționalitate să se rezolve pe baza dreptății și a egalei îndreptățiri, pentru-ca liberi de frecări interne, cu puteri unite să ne putem apuca de rezolvarea tuturor cestiunilor neresolvate, sau rezolvate de andărătele.

II. Condamnăm atitudinea coalițiunei, de-órece prin șovinismul ei ne duce în ispită. Coalițiunea se silește a rezolva și cestiunile militare — ca d. e. cestiunea limbei de regiment — din punct de vedere al magiarisării, adică pe basă nefiréscă. Coaliția și-a uitat,

că nu ne putem însufleși și nu putem lupta alături cu ea pentru formațiuni nouă, dacă aceste formațiuni nouă se îndreptăză în contra noastră. Principiul politic nu este scop final; scopul final este, ca toți locuitorii unui stat și poporul lui să fie mulțămiți pe basa unor anumite principii politice.

III. Condamnăm guvernul, care vré să mulțămescă coalițiunea în așa chip, că ne ofere ei ca jertfă pe noi, popóarele de naționalitate nemagiară. Condamnăm guvernul mai ales pentru-că prin ordonanțele sale fintește pe aceeași basă la magiarisarea școlilor noastre populare și secundare. Condamnăm guvernul și pentru-că plănuește o nouă lege electorală cu ținta espresă, ca în cercurile locuitorilor de naționalitate nemagiară să fie și mai puțini alegători de cât până acum.

IV. De-și deci, nu putem sprjiní nici coalițiunea, nici guvernul, totuși ne-am ținut de cea mai sfântă datorie, ca în punctul principal al acestui proiect de rezoluțiune să dăm expresie punctului de vedere care sigur e potrivit pentru rezolvirea radicală a crizei adevărate.

Declarăm, că pentru acest singur punct de vedere drept vom lupta neclintit, și că suntem pătunși de firma convinsere, că poporul magiar va pune în fruntea satfel de patrioți din șirurile lui, cari vor fi capabili să priceapă adevăratele interese ale patriei, și cari nu contra noastră, ci împreună cu noi vor lupta și lucra pentru un viitor sigur și fericit al patriei noastre.”

O reformă.

Actualul ministru de culte și instrucțiune publică a slobozit zilele acăstea către inspectorii regești de școle o lungă instrucțiune, prin care în 212 capitole reformează inspecțiunea asupra școlilor și a învățământului poporal. Printr'asta inspectorii regești sunt scăpați de sumedenia lucrărilor administrative și de birou, și sunt îndrumați să vegheze mai mult asupra vieții interne școlare, printr'o controlă și cercetare mai intensivă a școlilor din districtul lor. Prin instrucțiunea acăsta este așa zicând codificată întréga activitate și competență a inspectorilor regești.

Deosebită atențiune merită partea aceea a instrucțiunii, prin care inspectorilor regești li-se dă putere ca să numiască *visitatori cercuali* de școle dintre învățătorii sau directorii mai propocși ai școlilor populare. Introducerea instituțiunii *visitatorilor cercuali* are avantajul, că învățământul va fi controlat mai intensiv, mai des și după un plan anumit.

Numai vorbe bune am avea pentru acăsta reformă, dacă i-ar lipsi ascuțișul politic, ce nu i-se potrivește și care este — firește — earăși îndreptat contra școlilor și învățătorilor confesionali. Scăderea instrucției ministeriale este, că din inspectorii pedagogici face polițai de rënd, acordându-le chip și modru, ca să porceadă cu energie față de învățătorii care „*comite lucruri contrare statului*”. Lasă că peste tot e o stupiditate a presupune, că un învățător ar puté isprávi lucruri contrare statului, dar' chiar de s'ar ivi

undeva mirozenia asta, socotim că e tréba procurorilor de stat să scormonéscă și să infunde în pușcărie pe trădătorii patriei.

Reforma amintită a intrat în vigoare cu 1 Septembrie. Ocupându-ne cu ea vrënd-nevrënd ni-se impune întrebarea: Oare n'ar fi timpul suprem ca și noi să întreprindem ceva pentru a asigura pe séma școlilor și învățământului nostru poporal o controlă mai intensivă și mai seriósă? Putem fi óre mulțămiți cu inspecțiunea școlară și cu activitatea pedagogică dezvoltată de protopopii noștri ca inspectorii districtuali?

La acăsta întrebare de o estremă importanță pentru viitorul școlilor noastre și pentru cultura poporului nostru mai bine vor puté răspunde înșiși dnii protopopi. Subsemnatul mi-am spus părerea nu tocmai de mult, tot în colónele acestui prețuit organ.

(Zérnești).

P. Dan.

De la esposiție.

Secțiua etnografică.

Cea mai bogată în obiecte și cea mai bine aranjată secțiua a esposiției „Asociațiunei” este fără îndoială aceea în care e expusă dibăcia și argința femeii române, admirată și laudată de a cătea ori pentru lucrările de artă eșite din mânăle ei.

La aranjarea secțiiei acăsteia a lucrat dómna Maria Cosma, presidenta reuniunii femeilor române din Sibiu, săptămâni întregi, cu un zel rar și cu o neobosință vrednică de admirare, și săptămâni întregi a stat dómna Maria Cosma la înlemnă în secțiua acăsta, pentru a da, celor ce doreau să le cunoacă, toate informațiile necesare, toate amănuntele asupra obiectelor espuse.

Accea ce a făcut de astădată dómna Cosma pentru binele public este mai mult de cât implinirea datorinței de bună Româncă, este mai mult de cât bunăvóntă arătată față de „Asociațiunea” și față de interesele culturale românești pe cari le reprezintă „Asociațiunea”, este adevărată jertfă adusă cu prisosință neamului întreg românesc, jertfă pe care poporul român, recunoscător din fire, — nu are se o uite, ci o va ține în bună memorie, pentru totdeauna.

Obiectele aparținătoare secțiunii acăsteia au fost așezate în palatul museului, în șapte camere spațioase.

Au dreptate cei ce spun, că lucrurile vechi, de valóre istorică-culturală nu s'au prea văzut în secțiua acăsta. Dar' vechiturile de valóre sunt fórté rari, nu se pot aduna în câteva luni, ori săptămâni, în câte a fost aranjată esposiția noastră, ci rind pe rind trebuie întâiu descoperite, apoi cumpărate și așezate în museul etnografic al „Asociațiunei”. Și acăsta sigur că se va face de aci încolo.

Obiectele espuse, cele mai multe din ele, ne sunt bine cunoscute, pentru-că le am văzut și la alte esposițiuni; dar' lucrări de artă, ori de câte-ori să 'ți alunece ochiul peste ele, tot mai doréști să le vezi și să admiri istețimea mânălor cari le-au făcut.

Nu vom intra în amănunte, ci vom espune în general ce a putut se fie văzut în cele șapte sale în cari au fost așezate de astădată lucrările eșite din mânăle femeii române și alte obiecte referitoare la modul de viețuire a poporului nostru.

În sala primă țesături și cusături de felurite soluri și din d ferite ținuturi. Pe păreți covóre mari și cu gust lucrate, Păpuși

îmbrăcate în diferite costume. Un mic răs boiu.

În sală a doua un războiu mare, cu urzală pe el. Și aici câteva păpuși costumate, după cum e portul românesc prin diferitele ținuturi, apoi cusături și țesături de bumbac.

În sala a treia în fund oprege din Bănat, cojocele și alte îmbrăcăminte pentru femei, ear' în față o completă casă țărănească, cu pat, cu perini, bănci, lăzi, cu figuri de țărani și țărance în mărime naturală, costume complete, cu icone pe pereți, cu oleuțe, tăiere și alte ornamente obișnuite în casele țărănești.

Trecem în sala a patra. Pe pereți fotografiile, reprezentând țărani, țărance, singuratici și în grupuri, privești, case, biserici, etc. ear' în mijloc, pe o masă mare, harta etnografică a teritoriului magiar locuit de Români. O altă hartă ne arată despărțimintele „Astrei”. În sala aceasta e spus și „Albumul” doarei Minerva Cosma și „Albumul artistic” al dlui D. Comșa.

Sala a cincea ne înfățișează o altă casă țărănească, complet aranjată, cu pat, perini, masă, bănci, icone bisericesti, etc.

În sala a șasea sunt espuse într'un dulap mare diferite ouă împietrițate de Paști, ear' în alt dulap modele frumoase de cusături și broderii, și apoi *Junii din Brașov*, niște admirabile păpuși costumate.

În fine, sala a șaptea reprezintă o completă cameră țărănească din jurul Boiței, aranjată de Boițeni.

Feliul cum sunt aranjate aceste șapte sale, — fic-care obiect la locul cel mai potrivit, — te impresionează și te mulțamește.

Școala de fete.

O frumoasă secție formeză și lucrurile de mână a le fostelor și ale actualelor eleve din școala civilă română de fete a „Asociațiunii”, adăpostite în o sală mare din etagiul prim al școlii de fete. Cusături și broderii frumoase se pot vedea aici, precum și unele tablouri bine reușite. Am văzut, că sunt mult admirate tablourile pictate de doamna Alexandrina Dopp din Mediaș, și ale doarelor D'na Moga și Octavia Colbasi. În secția aceasta e spus și tabloul în care e brodată în aur, din partea elevelor institutului de fete, următoarea poezie a dlui profesor Dr. Ioan Borcia:

Crescându-ne la sinul tui de mamă
Ne-ai zis: vî încredințez comora mea,
Păstra-o și să dați odată sémă
În fața némului întreg de ea!

Artele frumoase.

Am avut o secție separată și pentru artele frumoase și industria de artă. Aici sunt de văzut diferite tablouri și alte compoziții de artă. E spus bustul dlui Mocoșoyi, făcut de sculptorul nostru Liuba, un mare tablou reprezentând pe Christos, făcut de pictorul Virgil Simonescu, pictură în lemn de doarele Dina și Geni Moga, de d-na Lucia Cosma, etc.

Ca ceva rar de văzut e spusă aici o garnitură (o sofă și două scaune) care a fost spusă și la expoziția de la 1881, și e făcută de decedata *Judita Măcelariu*, anume, nu numai ce privește decorarea pânzei din care e

făcută garnitura, ci chiar și torsul și țesutul pânzei. Garnitura va rămâne proprietatea muzeului.

Mai e vrednic de amintire un portret pictat de doara Hortensia Cosma, un paravan sculptat de Aureliu Cotărlă din Oravița și pictat de Mărioara Roșiu din Vrani, și portretul lui Mihail-Vitezul, în mărime naturală, proprietatea casei române din Brașov.

Secția economică.

A fost adăpostită în localitățile școlii reuniunii femeilor române din Sibiu. Am văzut aici unelte agricole, un ferestru circular, un steamp în miniatură și un orologiu de lemn, construit de un țeran din Rod. A fost folosit ca orologiu de turn multă vreme în Săliște. Industria minieră încă a fost reprezentată bine. Asemenea și *stupidritul*. Un teasc de vin în miniatură a fost spus și donat muzeului din partea comunei Aciliu. Ear' despărțământul Seboș a spus un car cu toate vasele și uneltele necesare la culesul viilor. Formeză acum asemenea proprietatea muzeului.

Am văzut și vreme de mătăsă, gogoșe și model de dăpănat mătăsă, apoi diferite unelte vechi necesare la agricultură, la economia vitelor, la cultivarea grădinei, etc.

Păstoritul încă a fost bine reprezentat prin o stână și strungă în miniatură, și prin o stână în mărime naturală provăzută cu toate cele de lipsă. A fost spusă din partea comunei Poiana. Comunitatea de avere din Caransebeș, pe care a reprezentat-o la expoziție dl magistrul silvanal Alexandru Diaconovich, a spus diferite unelte agricole în miniatură, după-cum se fac în atelierul școlii de industrie din Ceransebeș.

Pescăritul în a fost reprezentat, dar mai ales vênatul, prin o bogată colecție a dlui Petru Popovici din Brașov.

Conferența directorilor de la băncile române.

După cum anunțasem la timpul meu, în 23 August nou s'a ținut în Sibiu conferența directorilor băncilor române de la noi. Au fost reprezentate 47 de bănci române, ear' trei directori și au scusat absența.

În ședința ținută înainte de amiază s'a citit raportul delegațiunii băncilor, care s'a predat unei comisiuni de 7 spre studiere și raportare.

În ședința de după amiază s'a ascultat apoi raportul comisiunii. Raportul a fost dl N. P. Petrescu, care a propus, ear' conferența a votat, următoarele hotărâri, pe cari le scotem din procesul verbal al ședinței, publicat în numărul ultim al „Revistei economice”:

1. Se ia act de raportul delegațiunii.
2. Se aprobă convocarea extraordinară a conferenței de astăzi; totodată se însărcinează delegațiunea, ca pe viitor, convocarea să nu o publice numai în organul oficial al băncilor, ci împreună cu programa și ordinea de zi, să o trimită separat tuturor băncilor asociate.

3. Se aprobă lucrările delegațiunii în șirate în raport, și în special:

- a) editarea cu cheltuiala fondului delegațiunii, a publicațiunilor înșirate în raport;
- b) aranjarea expozițiunii băncilor.

4. Censurarea rațiociniilor prezentate de delegațiune se amână până la conferența următoare.

5. Se susțin hotărârile principiare luate în conferența din 1903 și se recomandă băncilor asociate din nou cu totă insistența:

- a) mobilizarea împrumuturilor ipotecare pe calea cesiunii acestora, la un institut, care emite scrisuri fonciare;
- b) să profite în număr cât mai mare de instituția revizorilor experți;
- c) se recomandă, ca acele bănci cari nu s'au îngrijit până acum de pensuni pentru funcționarii lor, să iee toate măsurile necesare pentru asigurarea acestora; mai departe
- d) institutele asociate se invită din nou a contribui la fondul cultural al băncilor, și
- e) să continue după posibilitate cu reducerea etalonului, și în fine

f) se recomandă ca la urcarea capitalului societății băncile să nu folosească fondurile de rezervă, cari servesc de garanță pentru existența și dezvoltarea institutelor și nu pot fi detrase de la mențiunea lor fără păgubirea intereselor băncilor respective.

6. Cu privire la fondarea de institute noue de credit, conferența în vederea motivelor pe cari se bazează deciziunea nr. IX a conferenței din 1903, recomandă băncilor asociate, să nu participe la subscrierea de acțiuni a băncilor noue de cât în cazul dacă aceste vor corespunde unei necesități reale și vor avea consensul delegațiunii.

7. Referitor la fixarea dividendelor se recomandă băncilor asociate ca să nu urce dividendul peste procentul care corespunde intereselor normale ale totalului averii proprii a singuraticilor institute.

8. În fine conferența decide în principiu, ca în viitor să se dea asocierii băncilor noastre un caracter mai durabil, și în acest scop invită delegațiunea să elaboreze un proiect de statute pentru înființarea unei asociațiuni a băncilor române în conformitate cu dispozițiunile legii comerciale, și să i prezinte unei conferințe noue, la care să se invite toți băncii românești din țară.

Influențele dezastrușoare ale alcoolului asupra organismului omenesc.

De Octavian G. Simtion.

(Fine.)

Pentru preîntimpinarea patimei de alcool în mod mai sistematică aceasta revine apoi în cadrul instituțiunilor culturale, religioase și sociale, cari promovând educația indivizilor în direcțiune sănătoasă pot feri omenirea de calamitățile beției.

Începând din școala populară pentru preîntimpinarea acestui rău național, pot afirma că în mod direct numai foarte puțin se poate face.

Totul s'ar mărgini la tractarea mai amănunțită a unor exemple și istorice cari le-ar învedera elevilor clar, relele ce pot urma din turmentare, cum se face omul prin beție neom, ce lucru rușinos e când omul e beat și prin astfel de exemple s'ar deștepta în copiii simțul de g'ată față de beții și spirituoasă. De mare efect sunt tablourile învitate despre diferitele stări ale bețivilor, căci acestea se întipăresc mai adânc în spiritul elevului. Apoi sfaturile a nu gusta sub nici un pretext beuturi alcoolice și în special vinare chiar de ar fi imbițați de părinții lor, și interzicerea de a sta pe la geamurile și ușile birturilor etc. încă se pot privi ca măsuri folositoare. Mai mult în școala populară direct nu se poate face.

Cu atât mai eficace se poate face lucrul în școala în mod indirect și anume, când școala pentru elev nu este numai magazin de unde își adună cunoștințele reale, ci conform adevăratei chlamări, școala e un atelier unde se plămădește cu mare îngrijire și se construiește acea columnă de granit a voinței — de a trăi conform legilor morale — numită „caracter religios-moral”.

Când în elev s'a putut sădă un astfel de caracter, fiindu-i arbitriul domn peste toate poftele trupesti, când „El” său după ce părăsește școala își regulează viața și se conduce de ideale mai înalte morale, viața lui devine imună față de orice patimi. Domn peste sine, cunoscând ce e bun și demn pentru el și nu numai și-a asigurat viața aceluia și cea vecinică, dar la timpul său el devine garanță educațiunii bune ce o va da urmașilor săi.

A este problemă a școlii înseși nu e tocmai așa ușor. Ea întâmpină greutăți prin aceea, că mulți băieți vin de acasă cu înșurpi și splicări rele, cu decădere în privința alcoolismului, ear' în cele mai multe familii ale țărănilor, ceea-ce se propune și favează în școala în contra beției, obiceiurile de a ocaștricia tot, ba fac pe elevi a nu se mai interesa de învățăturile primite de la învățătoriu.

Numerate sunt cazurile, că școlii mai mărginiți periclităză chiar în țara copiilor învățăturile de natura aceasta, ce le primise în școala. Tot asemenea apoi vin pe unii părinți, fie din ignoranță sau din alt motiv, că își dedau ce își făcă de muncă, ca alcoolul. Unii în credință că și copiii le prieste bine puțin vinars li adapă cu aceluia otravă, mai întâi pe păne, apoi pe vârful limbei, și pe urmă sticla se perondăză de la tată la mamă, de la mamă la copii, pe rând până la cel din lângă.

Păcătoș lucrul în nesocotința lor acești părinți devin adevărați găzi ai sănătății copiilor lor.

Când vre-un membru din familie e cuprins de patima beției, copii din acea familie, pe lângă inclinarea moștenită mai au și exemplul, care nu numai că nu-i disgustă, ci din contră îi atrage în mrejele sale.

Alt obicei rău la țărani nostri mai este apoi năravul de a cura toate durerile fizice, — cu vinars. De îl dore pe copil stomachul, de are cărsei la pântec, odată sare

FOIȘORĂ

Două cărți vechi din veacul XVII.

De I. Popovici, preot în Gelmăr.
(Urmare.)

Dumineca la adoazezi și noae evglie den luchi den, 17 capete.

întăia parte pentru mila domnului nostru lui Is Hs, carea odă și celor nedostoinici și pentru nemulțămirea celor zece stricați:.

a doa parte, pentru păcatele, cari e ostricăciune săcerta pre oameni: —

Dumineca a 30 evglie din luchi din noae capete:.

întăia parte pentru streinătatea lui Is, și pentru mesărătatea lui pre pământ: .
adoa parte, pentru călătoria noastră în această lume, cum nunisă cade săcătăm înapoi măoară săneare fi piau greu: .

Dumineca atrei zeci și una evglie den luchi, 18, capete.

întăia parte pentru dragostea lui Hs căiaeste întinsă tuturor neoprit: .

a doa parte, pentru orbirea sufletului și pentru jurământ: .

Dumineca a treizeci și doua (începutul cu titlul e rupt)

întăia parte, pentru alui damnezeu iubire cătră oameni, și pentru întorcerea lui Z khei: .

adoa parte, pentru îndurare, și pentru plat(a) celor asupriți și năpastuți, cucarsa sau îndireptat, Zekhei: .

Luna Septevrie întâiazi învățatura deviața precuviosului părintele nostru simion stăpnicul: .

Luna Septevrie în 8 zile învățatură lanășterea preasentei și preabigolovitei, de spuitor a rei noastre preacuratei fecioare Mării: .

Luna Septevrie, în 14 zile învățatură, la rădicarea cinstitiei cruci: .

Luna Octomvrie în 14 zile, învățatură de viața precuviosaei maicei noastre paracheva.

Lun(a) Oct(omv)rie în 26 de zile de muncile sântului mare m înle dimitiye.

Luna Noemvrie în opt zile învățatură lasă borul sântilor voi voz'lor îngerești, mihail și gavrili: .

Luna Noemvrie în 20 și 1. dezil(e) învățatură, la văvederis preacostei. când o adus părintii ei, în besarecă doau în hat lui damnezeu prufică detrei ai: —

Luna Decvrie în șase zile, învățatură de viața sântului niculae făcătoriu deciuades.

*Luna Decvrie în doao zeci și 5. dezile învățatură lasăvita zi. A născutului domnului nostru lui Is Hs: **

Luna Genvariu întâia zi învățatură la obrează Yia dnuului nostru lui Is Hs.

Luna Genvariu în 6. zil(e) învățatură la botzral domnului nostru lui Is Hs.

Luna Fevral în 2. zil(e) învățatură la taterăta Yia domnului nostru lui Is Hs.

Măcenia Sântu lui și marelui m(u) (a) (i), alui Theodor tiron cesă prezăuiaște întâu s'embătă av(s)ntului post: .

Luna Martie în noo zil(e) la 40. de munc() nic(i) diinsevastie m(u) (e) i. lor.

Lun(a) Marți în 25. dezil(e) învățatură la b'go veașteris, pre sântei despuitoraei noastre, și preacuratei fecioare Mării: .

Lun . . .

April 23, sf. George. — (3 foi de la începutul cazaniei sunt rupte de la jumătate în jos).

Luna Iunie în 24 zil(e) învățatură lanășterea sântului și slăvitului proroc Ioan prtici: .

Luna Iunie, în 29. dezile învățatură deviața sânt()ilor ap(o) (t) li petră și pavel: .

Luna August în șase zile învățatură lasăvitați preacbrajenia Domnului nostru lui Is Hs.

Luna August în 15 zil(e) învățatură, pentru a dormirea pr(e) (e) stei, și preacuratei fecioare marii, nășătoarea domnului nostru lui Is Hs.

Luna August în 29 zil(e) învățatură pentru tăierea cinstitului cap alui Ioan prtici: .

Cu totul 51 cazanii. Probabil că celelate cel puțin 20 cazanii, din Dumineca Vameșului până inclusive a doua Duminecă după Rasali, vor fi format un alt volum manuscris, pe care în e nu am avut norocul să-l aflu.

Titlul cazaniilor sunt scriși cu roșu, de asemenea și subtitlul. De obiceiul rândul prim al titlului e scris cu litere mai mari, ear' în praznice cu majusule. Literele inițiale sunt pictate în roșu, în unele locuri negru și roșu sau și numai negru. Unele sunt încadrate, și atunci sunt ceva mai mici, cele mai multe neîncadrate și foarte mari. Unele vor să reprezinte chipuri de animale. La finea respective în capul fic-ărei caz ni este câte un desemn ornamental ori fantasti; executat în roșu cu negru. În capul cazaniei la 25 Dec este un desemn executat foarte primitiv și copilăros, care vrea să reprezinte pe Fecerata cu copilul Iis s în brațe. Astfel de desemnuri primitive mai sunt la 8 Septembrie și la 6 August.

ama cu sticluta cu rachiu și fi dă să bea, ca să bea mai mult il indulcește cu zahăr, miere și altele. Dacă îl dore capul viars pe frunte; la măsca dăi cu rachiu; la tughieri comprese cu rachiu, la dureri reumatice — rachiu; la urfături, la deochiu și la multe alte rachiu este mântuirea. Nu e mirare dar', că rachiu din frageda lui prunio i-se prezintă ca un *inger salvator*; ne-băgând în seamă nimenea, că organismul debil se onlește grabnic prin influința alcoolului, perde vîgurozitatea, renaște aplicări spre bășie îmbătrânindu-l fără vreme.

Aici în lăgănul prunecii vieții individuali se ne scoborim privirile, ea de aici deja se se preîntîmpine acest dușman infernal al omenimei; de aici trebuie stîrpit răsădul inordinărilor spre alcool, atunci și școala își ușurează anevoioasa muncă ce o desfășură, garantându-i-se mai bine ținta ce trebuie să o ajungă cu creșterea tinerelor mlădițe ale genului omenesc.

Pentru adulți apoi amvonului îi revine misiunea de ale păzi viete, de a le o întări și de a-i îndemna spre idealul perfecțiunii morale. Glasul părintelui sufletește să fie zdevăratul isvor, din care să se adape sufletul nostru, căci după cuvinte e sf. apost. Petru: „Destul ne este nouă că în timpul cel trecut am implinit voia păgănilor umbănd în dorăru și pește în mănăcare multă și beții și cele de Dumnezeu urite slujbe diavolești“.

Inchic au cuvintele Sf. părinte Ioan Gură-de-aur: „Să ne înarmăm asupra beției și să răsturnăm la pământ acest fel de traic rușinos și fără rënduială“.

Pentru noi Români azi e timpul suprem să ne înarmăm, deci la luptă și învingerea va fi sigură.

De la școlile medii gr. or. rom. din Brașov.

Înștiințare pentru anul viitor.

Anul școlar 1905—1906 se va începe în 1 Septembrie st. vechiu 1905, adică în 14 Septembrie st. nou. Părinții cari doresc să își dă copiii la aceste școle, sunt poțiti a se prezenta cu filii sau cu fiicele lor în cancelaria direcțiilor respective în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v., adică 14, 15 și 16 Septembrie st. n. pentru înmatriculare. — Școlarii, cari se înmatriculează pentru primadată la școlile noastre medii, vor aduce testimoniu școlar, extras de botez și certificat de revacoinare. Testimoniu școlar de pe clasa precedentă au să îl prezinte toți școlarii, cari vin a se înmatricula, așadar și școlarii cari au absolvat clasa precedentă la școlile noastre.

În 30, 31 A gust și în 1 Sept. v. de la 8—12 ore a. m. și de la 3—5 ore p. m. se vor ține examenele supletorii și de emendare. Cei ce s'ar prezenta mai târziu, au să petiționeze la direcțiune, dovedind cu atestat valabil cauza întâzierii.

Toți școlarii, cari intră în prima gimnazială sau în I. reală pot fi supuși unui examen de primire conform normativelor existente. Examenul de primire se va ține în 31 August v., 1 și 2 Septembrie v.

Școlarii, cari vin de la un institut, unde în gimnasul superior nu au învățat limba grecă, au să fie supuși unui examen de primire din limba greacă.

Didactul în gimnasul inferior și școala reală este de 24 corone pe an, ear' în gimnasul superior (cl. V.—VIII.) de 40 corone pe an. — Cei înmatriculați pentru primadată mai plătesc odată pentru totdeauna o taxă de primire de 8 corone. Școlarii neromâni plătesc didactul, taxa de primire și taxa pentru fondul de pensie dublu. Taxa pentru fondul de pensie este în gimnasul superior 10 corone, ear' în gimnasul inferior și școala reală 6 corone (cei scutiți de didactul plătesc 1/4 din această taxă); taxa de testimoniu și de snuar e de 3 corone (cei scutiți de didactul plătesc numai 2 corone); ear' taxa de bibliotecă este în clasele inferioare 60 fileri, în cele superioare 1 coronă. (Taxa de membru la societatea de lectură a studenților este pentru cl. V. și VI. g'mn. 1 coronă, pentru cl. VII. și VIII. g'mn. 2 corone)

Didactul se pôte plăti în 2 rate semestrale: 1/2 la înscriere, ear' 1/2 la începutul semestrului II., dar' celelalte taxe se plătesc odată și întregi cu ocaziunea înscrierilor.

Școlarii, cari vor să fie scutiți de didactul trebuie să-și înainteze petițiunile lor la năna Dilor profesori de clasă respectiv până în 30 Septembrie stil vechiu.

1. Îndreptățiți a petiționa sunt acei școlari să aci, cari au moralitate bună și nota generală din studii să te bine sau bin.

Cu nota sa ficient pot fi scutiți numai acei elevi, cari sunt din Brașov și cercetază clasa I. și II. gimnaz. sau reală.

2. La petițiune se aclude atestatul de paupertate al oficiului comunal, vidimat și de parochul local.

3. Cei ce vin de la alte școle au să accludă și testimoniu de clasă ultim.

Direcțiunea școlară.

NOUȚĂȚI

Pentru votul universal. Eri, Marți, s'a ținut adunare poporală în Dej, la care au luat parte peste patru mii de Români. Au vorbit poporului domnii Dr. Mihályi, deputat, Dr. Che-recheș, Dr. Vajda-Voevod, preotul Mureșan. S'a votat cu mare însuflețire o rezoluțiune de cuprinsul, că adunarea cere votul universal fără restricțiune.

„Academia Română“ a ținut Vineri prima ședință după vacanță. La ședință au participat puțini membri, fiind cei mai mulți absenți din București. A presidat dl Ioan Kalinderu, presidentul Academiei, care a făcut cunoscută încetarea din viață a membrului corespondent Dr. George Popovici, cunoscutul luptător național din Bucovina.

Esactori cenzuali în comitatul Sibiuului au fost numiți 6, dintre cari 3 Sași, 3 Magiari. Români nu s'a găsit nici unul, ori apoi mai marii comitatului n'au voit să l'găsască și să l'propună guvernului spre numire??

Turneu artistic. Afân, că domnul Ștefănescu, tenorist la opera din București, cunoscut publicului nostru din frumoșele prestațiuni date cu ocaziunea reprezentării operei „Moșul Ciocărlan“, va face un turneu artistic prin Ardeal, însoțit de tinerul flautist Romul Milica, laureat al conservatorului din Praga. Primul concert îl vor da Sâmbătă, 9 Septembrie n. în Făgăraș. Dl Ștefănescu va cânta și doina din opera „Moșul Ciocărlan“.

De la comitat. Sâmbătă, 9 Septembrie n. la orele 3 d. a. ține comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și sub-comisiunile ei ședință lunară, în sala mică a casei comitatense.

„Solidaritatea“ este titlul unei societăți proteștante din eparhia Dunării-de-jos, în România, care are de scop ajutorarea familiilor preoților, în cas de lipsă. Societatea va ridica un asil pentru proteștante văduve și orfanii preoților. Episcopul Pimen al Dunării-de-jos a adresat o călduroasă circulară preoților sale invitându-o să îmbrățișeze această salutară instituțiune, căreia și noi îi dorim cel mai desăvîrșit succes!

Avis. Atrag atențiunea membrilor viriliști ai comitatului Făgăraș, ca pe baza § 26 al articolului de lege XXI din 1886, să înainteze până la 11 Septembrie rugare în scris către comisiunea verificătoare comitatensă, ca darea să li-se compute dublu. Cu deosebire să o facă acești membri, cari au fost luați și în lista de pe anul trecut, sau au intrat în drept.

Dr. I. Ș.

Primejdia colerei. Față cu casurile de coleră constatate în Ulm, Hamburg, Neuburg, Kulm, Thorn (doi soldați), Narodova, etc., dintre cari nu puține s'au sfârșit cu mörte, din Berlin se vestește în mod oficial, că autoritățile au luat toate măsurile pentru împedirea lătririi bolii, interzicând în spitale izolate pe toți cari au stat în atingere cu bolnavii, ear' la granițele țării au ridicat carantină severă. Pe lângă toate măsurile de apărare însă, primejdia se pare a fi cu mult mai mare de cum o prezintă rapoartele oficioșe. Astfel „Berliner Zeitung“ are raport din Varșovia, că în câteva districte ale Poloniei rusești colera grassază în grad foarte mare, dar' în multe locuri autoritățile tănușe primejdia. Apoi „Danziger Zeitung“ raportază, pe baza datelor oficiale, că pe teritoriul inficiat de coleră din Prusia-estică Sâmbătă s'au întîmplat alte 9 îmbolnăviri și cinci decese. Ear' din Lemberg (Galiția) se telegrafază că examinările bacteriologice au constatat că cei patru bolnavi răpoșati săptămăna trecută în Narodova au avut coleră asiatică.

Advocat nou. Domnul Dr. Nicolae Lazar a des-h' cancelarie advocatuală în Sebeșul-săsesc (piața-mare).

O întîmpinare mai lungă ne trimite dl Basil L. Mureșan, adm. par. gr. cat. în Hășmaș, cu privire la cele publicate în numărul 77 al ziarului nostru despre alegerea de vîcenotariu din Agriș, comitatul Turzii. Estrăgam din ea esența: Domnul Mureșan ne asigură, că n'a fost condus de considerațiuni confesionale, ci de binse public, când a stărut să fie ales candidatul Fărcășan, (ear' nu Faikas), fiu de preot gr. cat. român și bua — Român. Lucruri bune ne scrie și despre dl Paul Medan, care are un trecut nepătat, e Român verde și se interesează și acum la bătrănețe de afacerile publice, participînd la toate. Luăm act despre toate și rugăm pe corespondenții noștri să fie cât se pôte de obiectivi în informațiunile ce ni-le dau, pentru-că nu voim să se facă nedreptate nimănu.

Din Făgăraș primim un raport mai lung despre adunarea generală a despărțământului „Asociațiunii“, ținută în Ș. reală. Pl vom publica în numărul proxm.

Dor de casă. În institutul eminentului profesor Dr. Victor Babeș din București a fost internat Ioan Cloaje, păstor de oi din Satu-Lung, în Transilvania, în etate de 30 ani. Văzându-se în loc străin, întră omeni străini, l-a ajuns dorul de casă și de tuma sa de oi în măsură atât de mare, în căt într'un moment de desperare, fiind singur și nesupraveghiat de nimeni, a sărit pe ferestră de la etajul al 2-lea, jos la stradă, pentru a merge a casă, dar' a rămas mort pe loc. A fost dus la morgă, ear' acasă i-a mers numai vestea că nu mai este!

Himen. Domnul Alexandru Borda ales preot în Musin s'a logodit cu dăora Leontina Görög, fiica proprietariului Görög din Magyar-Régen.

— Domnul Petru Simion, librar în Arad și dăora Anuța Inoan își vor serba o nunta la 7 Septembrie n. la orele 5 d. a. în biserica gr. ort. română din Macea.

Un ministru contra brutalităților militare. Ministrul de războiu al Prusiei a dat ordin tuturor comandelor de regiment, de cuprinsul, ca soldații să dea ordin, ca orice brutalitate ori tractament rău din partea superiorilor să înștiințeze imediat comandai, pentru-că în chipul acesta să se stîrpiască odată brutalitatea soldaților.

Al 76-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormentare din Sibiu“ a solumt ajutorul statutar după răposatul membru Ioan Chelemencl, fost zăler.

Acesta este al 76-lea cas de mörte în sinul Reuniunii române de înmormentare siblene.

Portretul Drului D. P. Barciau. Pentru procurarea ch. pului în ulei al mult regretatului Dr. D. P. Barciau pentru localul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ s'au mai făcut următoarele dăruri: Teodor Hermar, protopresbiter în Dej 2 cor.; Ioan Oțcia, paroch (Acilio), Alexandru Sava, paroch (Bădeciu), Nicolae Prostean, advocat (Lugoș), fie-care câte 1 cor.; Ioan Russ.-Șirianu, deputat distal și Demetriu Purece, paroch (Hurez), fie-care câte 2 corone.

L'a ucis vinarsul. Că-ășul Töök Bălint din Hódmezővásárhely a beut Dumneacă alăta vinars, în căt l'a lovit guta în creeri și a murit.

Moștenirea Nataliei. Conform unor rapoarte private date din Biaritz ziarelor din Paris, Natalia, mama regelui asasinat Alexandru Obrenovici, ar fi căpătât să-le aceste înștiințare de la guvernul Sârbiei, că din averea rămasă după fiul ei i-se vine o moștenire de 6 1/2 milioane de franci(?)!

Mirese. Regele Spaniei, Alfonso, e om fericit, după-ce nu mai puțin de căt opt fete se bat pentru a l'fi mirasă și apoi regina Spaniei. Aceste candidate sunt următoarele: Prințesa Olga de Cumberland, 21 de ani. Prințesa Victoria a Prusiei, 13 ani. Prințesa Wiltride de Bavaria, 21 de ani. Prințesa Patricia de Connaught, de 19 ani. Prințesa Marie Antoinette de Meckemburg Schwerin, 21 de ani. Prințesa Victoria de Battenberg, 18 ani. Prințesa Louise de Orleans, 23 de ani. Dintre aceste opt prințese trebuie să șose de pe acum prințesa Patricia de Connaught, care nu mai refuză la mână regalui Alfonso. Motivul este că pe timpul prezenței sale în Anglia, regele a fost în secret observat de doi medici celebri, cari su declarat că are predispoziții pentru tuberculoasă și pentru... nebunie!

Nu vor fi controale. Conform unui ordin dat de ministrul de honvezi în înțelegere cu ministrul comun de războiu, în anul acesta nu se va ține controlă, nici în rezervistii armatei comune, nici cu cei de la honvezi și nici cu cei împărțiți la glöte.

Reforma liturgiei. Ziarele rusești aduc știrea, că clerul înalt de Moscova a elaborat un proiect de reformă a liturgiei din biserica ortodoxă, în înțelesul căru proiect liturgia va avé în viitoriu un caracter de tot simplu. Se va delătura ori-ce lux, demonstrație imposantă, splendore orbitore de aur și pietri scumpe și se va reveni la simplicitatea timpurilor vechi, dar' și la sfințenia de pe acele timpuri. Dacă e adevărată știrea, sigur că proiectul de reformă va fi supus examnării sfântului sinod din Rusia.

Esplosie de dinamit în văzduh. Aeronautul Baldrin s'a ridicat Vineri în văzduh cu balonul în orașul Greenville din statul Ohio (America) și ca să atragă atențiunea publicului a luat cu sine și bombe mici de dinamit, din cari la anumite intervale de timp făcea să explodeze în văzduh câte o bombă. La o astfel de ocaziune însă au prins foc toate bombelile câte le mai avé în balon. Atăt omul, căt și balonul a fost sfărțiat oribil, căzînd jos, prin toate părțile, bucăți de carne de om, frânturi de oșe etc.

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipendiu de una sută (100) cor. din „Fundatiunea Vasile și Iorasiu Cora de Viștea-inferioară“ se escrie prin această concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Reflecții vor dovedi, că sunt:

1. Tineri români ortodoci.
2. Că cercetază cu succes bun, fie gimnasiul, reale, comerciale, sau ori-ce alte școle de pregătire generală sau specială.
3. Că au purtare morală bună.
4. Că sunt deplin sănătoși.

Intră condițiuni egale se vor preferi cei născuți în comuna Viștea-de-sus. Sibiu, din ședința senat. epitropesc ținută la 1/14 Aug. 1905.

Consistorul arhidieceșan.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“ vol. III.

A apărut volumul III din „Cartea de Aur sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coronă ungară“, de Teodor V. Păcățian și se pôte procura de la autorul în Sibiu (Nagy-szeben). Prețul: 10 corone exemplarul broșat și 12 corone exemplarul legat în pânză tare, plus 72 fileri porto. Se pot comanda și exemplare din volumul I. și II., cu același preț.

Nr. 811 1905.

[209] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor de învățatori la școlile din comunele Bonțida, Feneșel, Mărișel, Muntele rece și Someșfalău, se publică concurs cu termin de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt cele provăzute în legea pentru învățământ și adică, salariu de câte 600 cor. pentru fiecare post, cuartir și grădină pentru legumi.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au să așterne, în termenul susindicat, suplicele de concurs subscrisului, fiind acele instruite conform normelor în vîgore.

Oficiul protopresbiterial rom. gr. or., în conțelegere cu comitetele parohiale.

Cluj, 10 August 1905.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

LE COURRIER EUROPEEN

foie săptămănală internațională

Paris, boulevardul Raspail nr. 280.

Comitetul de direcțiune: Björnsterne Björnson, Jacques Novicow, Nicolas Salmeron, Gabriel Séailles, Charles Seignobos, Gius. Sergi

Șefredactor: Louis Dumur.

Colaboratori de prima forță în toate țările. — Informațiuni originale. — Revistă indispensabilă pentru cei care doresc a urmări mișcarea politică internațională.

Abonamentul pentru țările din uniunea postală: pe an 15 franci, jum. de an 8 fr., trei luni 4 fr., numeri singuratici 30 centimi.

Cereți număr de probă!

Nr. 10/1905 of. par.

[218] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III a Dobricel, protopresbiteratul gr. or. Dej. în urma înaltului ordin al Prea-veneratului consistoriu arhidiececan din 17 Februarie 1904 Nr. 1776 B. se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fastonate în căla B pentru întregirea de la stat a venetilor preoțești.

Doritorii de a reflecta la această parohie au a subterne rugărilor concursuale instruite conform legilor în putere Preaonoratului oficiu protopresbiteral gr. or. român Dej (în Dés) în termenul deschis și a se prezenta înainte de alegere la sf. biserică spre a cânta, respective a celebra și predica.

Dobricel, din ședința extraordinară a comitetului parohial, ținută la 21 Ianuarie 1905.

Pentru comitet:

Alexandru Sighiarteu Emil Miclea
president. notariu.

Nr. 189 1905

Vezut!

Teodor Hermann
protopresbiter

Nr. 536.

[207] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna Sânpetru, protopresb. Brașov, se scrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: salariu anual de 600 cor. (conform specificațiilor cuprinsă în protocolul comitetului parohial din 13 August a. c.), cuartir în natură (casă și bucătărie), cum și folosirea grădinei școlare în jumătate 250 st. □, apoi folosirea pivniței de sub școală, și a grajdului și șopronului din curtea școlii.

Învățătorii ales va avea datorința să îndeplinească și serviciul de cantor cu săptămâna, având a se bucura de venitele împreună cu acest serviciu (circa 80 cor.).

Concurenții au să și înainteze petițiile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Brașov, în 14 August 1905.

Oficiu protopresbiteral al tractului Brașov în conțelegere cu comitetul parohial con-cernent.

Vasilie Voina
protopresbiter

Preț redus!

Țara noastră, descrierea părților Ardealului spre miazăzi și Valea Murășului, de Silvestru Moldovan, se vinde cu prețul redus de 1 cor. (în loc 2 cor.), plus porto 20 fil., la *Librăria arhidiececană din Sibiu* (Nagyszeben).

Fischer & Comp.

școale de pomărit

Nagyenyed (Alsó-Fehérmegye)

Școalele noastre de pomărit în estensiune de 40 jug. catastrale sunt în Transilvania cele mai mari și cele mai bogate.

Stoc: 80,000 altoi, de toate formele, în soiurile cele mai nobile.

1 milion pădureți (sujete) de toate speciile, plante puternice.

1 milion gledici, plantele cele mai bune pentru garduri vii.

1 milion acății (salcâmi), tari și frumoși, acomodați pentru plantare de păduri.

Arbori solitari, de promenadă, și tușișe decorative. (201) 3-12

Cataloge gratis.

Pe cei interesați îi invităm cu stimă la cercetarea școalelor noastre de pomărit.

Eu

nu cunosc pentru îngrijirea pielii, în special pentru a alunga pistrii și a avea o coloră delicată a feței, un săpun medicinal mai bun și mai cu efect de cât cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann (marca doi băieși) Bergmann & Co., Tetschen a/E.

Se află de vânzare cu 80 fileri bucata în farmacia „la urs“ (piața mică), la I. B. Misselbacher sen. (piața mare), G. Meltzer (str. cîsnădiei și gusteriții 25), prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cîsnădiei) (89) 11-25 Carol Arz (strada cîsnădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner.

În Septembrie c. începe un

nou curs

pentru desemn de croială, pregătire de haine, cusătură de albituri, împletire cu fuscioare (= Klöppeln), brodare cu aur, cu alb și cu diferite colori, și pentru pregătirea de orice lucrări de mână moderne.

Instrucțiunea se poate face în toate trei limbile țerii.

Se primesc domnișore și cu înțrăgă întreținerea. (208) 3-3

Maria Lurz

Sibiu, strada măcelarilor nr. 6, parter.

În „Biblioteca băncilor române“ a apărut

Băncile române

din Transilvania și Ungaria

de Constantin Popp, funcționar la centrala „Albinei“, Sibiu. — Se poate procura de la *Librăria arhidiececană din Sibiu* cu prețul de 50 fileri.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e mijloc secret

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatură vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, țiuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârșciuri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii cari prețesc cu multă încredere invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deore-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi [2] 153 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țără și strălănatate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

IULIU ERŐS

Sibiu, strada cîsnădiei nr. 3.

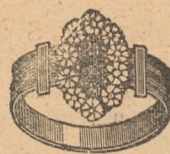
Cel mai mare deposit ardelean

de orológe, juvaericele, aurării și argintării. Iși recomandă cu prețuri eftine toate produsele din speciile orologeriei și aurării.

Schimb și cumpărare de aur, argint, diamant, mărgelă, monede de aur și argint, etc. (1915-2)

Fie-care obiect de aur și argint, cumpărat de la mine, e probat și examinat din oficiu și pe fie-care bucată se vede precis proba oficiósă (k. u. k. Punze), și afară de aceea se garantează în scris veritabilitatea obiectelor.

Prețuraturile ilustrate la dorință gratis și franco.

LIBRĂRIA EDITÓRE H. ZEIDNER

Fondată 1867

Brașov (Brassó).

Fondată 1867

Cele mai bune cărți pentru școalele populare

cari sunt răspândite în mai multe ediții, și cu cari s'au obținut în tot locul cele mai bune rezultate în învățământ

sunt următoarele:

	Cor.		Cor.
Alexandru St. C., 1-a carte a copiilor sau Abcdarul ilustrat, legat	— 40	— Cele patru operațiuni fundamentale cu numeri întregi, broș.	— 60
Dogariu D., Abcdar nou ilustrat pentru școale primare de ambele sexe. Partea I, legată	— 30	Dariu I., Aritmetica pentru anii din urmă ai școlii primare, broș.	— 90
— Partea II, legată	— 36	Pop Dr. Nic., Vasile Goldiș, Geografia Ungariei și elemente din geografia generală pentru școalele pop. Ediția IX cu harta Ungariei colorată, broș.	— 60
Zaharia G., Carte de citire ilustrată pentru școale primare. Partea I legată	— 48	— în negru, broș.	— 50
— Partea II, legată	— 56	Pop Dr. Nic. și N. Păția, Istoria Ungariei și elemente din istoria generală pentru școalele populare. Ediția X, cu multe ilustrațiuni, broș.	— 40
Alexandru St. C., Cartea copiilor ilustrată pentru cl. II primară, legată 1 cor., broșată	— 80	Dariu I., Istoria patriei și elemente din istoria universală, tractată după metoda biografiei. Ediția V, broșurată	— 50
Dogariu D. și N. Păția, Carte de citire pentru anii din urmă ale școalelor populare și de repetițiune, legată 1-30, broș.	1—	Moldovan S., Istoria Ungariei în legătură cu istoria universală, pentru școalele populare, broș.	— 40
Koos Fr. și Vasile Goldiș, Abcdar și întâia carte pentru deprinderea limbei magiare în școalele pop. Ed. V, leg.	— 40	Goldiș Vasile, profesor gimn. în pens., Elemente din constituția patriei sau drepturile și datorințele cetățenești pentru școalele pop. Ediția II, 1906, leg.	— 40
— A doua carte pentru deprinderea limbei magiare. Ediția II, leg.	— 50	Făgărășan D., profesor, Fisica pentru școalele populare cu multe ilustrațiuni, broș.	— 60
Dorca I., Manual de limba germană pentru școalele populare, leg.	— 60	Dariu I., Elemente de fizică pentru școalele populare. Ediția II, leg.	— 60
Lurtz F. E., Aritmetica pentru școalele populare, cu mai multe ilustrații. Partea I, pentru anul 1-2, broș.	— 40	Moian G., Economia câmpului și grădinaritul, broș.	— 50
— Partea II. Numerii de la 1-1000, broș.	— 70	Stoicovici N., Elemente de muzică vocală pentru școalele populare, broș.	— 50
— Partea III. Frațiunile comune și decimale practica italiană, etc., broș.	1—	— Colecțiune de cântece și cântări bisericesti pe note, pentru școalele populare. Partea I broș.	— 50
— Partea IV. Raporturi, proporțiuni, reguli de 3 simplă și compusă, etc., broș.	1-80		
Dogariu D. și I. Dariu, Aritmetica practică cu numerii de la 1-1000 pentru începătorii d n anul III, broș.	— 40		

Tote cărțile de școală sunt aprobate de Înaltul Minister sau de Preaevenerabilele consistoriu.

La cerere se trimite cataloge gratis și franco! Exemplare de probă, dacă există în intențiunea seriósă de a le introduce în școală, se dau gratis.

Învățători, librari și vânzători primesc rabat.

Tote aceste cărți se pot procura și dela *Librăria arhidiececană din Sibiu*.